

REŠILEC STANE, REŠEVALEC PA NIČ

CENE GRILJC

Gorski reševalci iz Kamnika smo na občnem zboru razpravljali o svojem minulem delu ter o položaju in vlogi v naši družbi. Za načelnika smo ponovno izvolili Cene Griljca, ki to dolžnost opravlja že dvanajsto leto.

Reševalci opravljamo humano poslanstvo zato, ker to sami želimo, in prostovoljno, ker je GRS tako organizirana.

Obstoj in organizacija GRS segata pred rojstvo alpinizma, saj so nesreče doživljali že prvi pristopniki na vrhove — pastirji, lovci, prirodoslovci in turisti, potem pa v začetku tega stoletja prvi plezalci-alpinisti. Slednji svoje velike uspehe dosegajo v divjih stenah, kjer jih nihče ne občuduje in bodri, se veseli njihovih uspehov, jim ploska, ko pridejo na cilj. (Logika neke morale: če ti na cilj nihče ne ploska, nisi zaslužen in če nisi, ti nič ne pripada. Sredstva za plezalske ambicije doma in v tujini si moraš zagotoviti sam, na svoj način, z delom.)

Gorski reševalci smo alpinisti in ker smo že utrjeni od materialnih in denarnih stisk, smo tudi zato prav primerni za GRS. Usposabljamo se sami. Kjer smo včasih sami plezali, hodimo sedaj pomagat ponesrečenim. Ture za plezanje smo planirali, v reševalne akcije moramo iti iznenada, ob vsakem času, podnevi, ponoči, v dežju in snegu. Kot pri plezanju smo tudi pri reševanju sami, brez gledalcev, le naša vloga je bistveno drugačna. Plezamo zato, ker to radi počnemo, rešujemo pa prostovoljno in zato, ker so drugi nekaj narobe počeli. Kjer rešujemo, ni publicistov. Klici na pomoč so nepričakovani in od doma moramo navadno oditi, ko si najmanj želimo. Po končanem reševanju se utrujeni razidemo vsak s svojim koščkom zadovoljstva. Dan kasneje lahko prečitamo v časopisu vsakodnevno rutinsko obvestilo: »V gorah se je zgodila nesreča. Ponesrečenca so gorski reševalci prinesli v dolino.« Za javnost je bilo opravljeno še zadnje dejanje. Nemalokdaj pa za takšno obvestilo gremo vso noč, premočeni do kože ali premraženi do kosti.

Od pisanja prošenj in izmišljanja metod za pridobivanje denarja smo že skoraj otopeli. Uspehi so skromni. Kar smo privarčevali, nam je »požrla« inflacija. Kljub poračunu dotacije smo imeli lani vse leto prihodkov za nakup pet parov zimskih čevljev po ugodni ceni na »senčni strani Alp«.

Kljub konvertibilnosti je naš GRS dinar še vedno čisto majhen. Bo letos večji?

Nič nismo planirali, ker imamo s tem najslabše izkušnje, potrebujemo pa marsikaj, predvsem brezžične radijske aparate in zaščitno opremo za reševalce. Glede na število aktivnih reševalcev je skupni prihodek ob koncu leta 1989 znašal 320 dinarjev na člana. Rešujemo brezplačno, vendar pa je tudi brezplačno delo postalo zelo drago: reševanje v gorah zahteva veliko treninga, veliko plezanja, veliko hoje in veliko srčnosti.

Če reševalni avto pelje bolnika v bolnišnico iz oddaljene vasi, vožnja precej stane, če ponesrečenca nosimo mi več ur daleč, ne stane nikogar nič — razen nas, brezplačnih nosačev. Je to logika?

Lansko poletje sta se istega dne v Vežici in Koglu zgodili dve nesreči. Tedaj je bil na kraju dogodka alpinist, gorski reševalec in zdravnik Iztok Tomazin iz Tržiča. Po radijski zvezi je poklical helikopter in v obeh primerih hitro posredoval. Ta primer je odličen dokaz, kako pomembne so radijske zveze, zato bi bilo prav, da bi aparate imeli vsi reševalci.

Uspešno in lepo smo v minulem letu sodelovali s postajo milice, sekretariatom za ljudsko obrambo, občino Kamnik in Domžale, vendar moramo glede financiranja naše sodelovanje okrepiti in razširiti tudi na podjetja obeh občin. Upamo, da bomo s pomočjo razumevanja in modrih odločitev v občinah uspešno sodelovali. Čeprav smo v denarnih stiskah, še nikogar nismo pustili v hribih in zagotavljamo, da se to tudi ne bo zgodilo. Reševalci smo bili v minulem letu aktivni tudi v tujih gorah. Marjan Kregar in Janez Benkovič sta sodelovala v himalajski ekspediciji na M. Everest, Tone Škarja in Marko Prezelj sta bila v uspešni slovenski ekspediciji na Šišo Pangmo, Silvo Karo in Janez Jeglič sta plezala v indijski Himalaji, kot inštruktorji v šoli šerp v Manangu v Nepal pa so bili Bojan Pollak (vodja šole), Cene Griljc, Franke Kemperle in Darja Jenko. Tudi to delo smo opravili brezplačno in za ceno dveh mesecev neplačanega dopusta.

V gospodarskih poročilih smo slišali veliko besed o prostovoljnem delu in večkrat poslušamo tudi kritike na račun drugih odsekov. Reševalci ne štejemo opravljenih ur, toda veliko jih je tudi za dobro planinstva. Tako je pač: eni pri društvu zidajo, drugi gospodarijo, mi rešujemo in plezamo, tretji počno kaj drugega. Tako je prav in pametno, da vsak dela tisto, kar ima rad.